

**CLUB
D'ESPELEOLOGIA
L'AVERN**

MEMÒRIES 2020

CLUB D'ESPELEOLOGIA L'AVERN

Benarrai 1 2° 5^a 46870 Ontinyent -València- Tlf. 627338213

espeleoavern@hotmail.com – www.espeleoavern.es

c.i.f. G-98114465

Memòries d'activitats 2020

En les següents línies volem donar a conèixer, amb caràcter general les activitats, que fora de les nostres zones de treball assignades des de la Federació d'Espeleologia de la Comunitat Valenciana, hem portat endavant des del Club d'Espeleologia l'Avern. Aquestes activitats, evidentment han estat condicionades per la situació de pandèmia, que a causa de la Covid-19 hem patit a nivell mundial. Amb fortes restriccions de mobilitat, després de un dur confinament domiciliari, i amb la impossibilitat d'accedir durant un període de temps a les nostres zones de treball habituals, les activitats van estar dirigides cap altres sectors, principalment a la zona del Serruig de Moixent.

També durant aquest 2020 s'han realitzat diferents activitats esportives, i d'iniciació a l'espeleologia a nous membres del club. Alhora cal destacar que, i malgrat la situació extraordinària que ens ha tocat viure, durant el confinament, es va poder completar el treball sobre les nostres exploracions en la serra del Capurutxo, sent publicat en forma d'article en desembre en la revista Almaig d'Ontinyent.

Sima de Benis (18-1-2020)

Encara que feia poc més de mig any que ja havíem visitat la Sima de Benis, en Cieza, Múrcia, la seva proximitat a Ontinyent, i el seu desenvolupament esportiu, així com la profunditat que es pot assolir en ella, van fer que el dissabte 18 de gener, varem tornar a endinsar-se en aquesta espectacular cavitat murciana.

Com sempre, l'activitat es va realitzar en tan sols una jornada, i a mode d'entrenament. Sortint des d'Ontinyent de bon matí, vam arribar al pàrquing de la cavitat sobre les 9 i mitja. El dia es presentava plujós i fred. Després de preparar tot lo necessari, els dos components que formaven el grup ens vam dirigir cap a la cavitat. Amb dos saques cadascun plenes a rebentar, vam iniciar el descens.

Com es habitual últimament, vam trobar la cavitat instal·lada parcialment en fixe, cosa que va accelerar l'activitat. No deixant, això sí, de ser una activitat esportiva exigent. Assolint els -314

m de profunditat, màxima fondària actual de la cavitat –encara que sembla que s'estan realitzant exploracions per tal de poder superar-la- vam tornar cap a l'exterior. Poc més de les 8 de la vesprada, va ser l'hora en la que ens vam trobar de nou en la boca de la cavitat. Amb les temperatures rodant els zero graus, el contrast al sortir de l'avenc va ser brutal. Sense entretenir-se molt, ens vam dirigir cap al cotxe, on ens vam canviar ràpidament per tornar cap a Ontinyent, finalitzant així l'activitat i la jornada.

Interior de la sima de Benis en Cieza, amb les espectaculars formes d'erosió que posseeix aquesta cavitat.

Exploracions en el Serruig de Moixent (25-5-2020)

Després de quasi dos mesos des de que va començar l'Estat d'Alarma a causa de la Pandèmia del Covid-19, les restriccions disminuïen i ja ens permetien fer activitat. Com que les nostres zones d'exploració es troben en la província d'Alacant, i encara teníem la prohibició de canviar de província, vam decidir reprendre algun projecte que es trobava aparcats en el temps. La serra del Serruig en Moixent, representa una atalaia de roca calcària dels últims contraforts de la serra Grossa en la seva vessant més occidental. Sabedors que allí es trobava la cova del Serruig de Llevant i algunes cavitats menors, des de feia temps que ens rondava al cap la possibilitat d'explorar en aquesta zona. Llavors, el cap de setmana del 24 de maig –i obligats en certa manera per les circumstàncies- vam iniciar les nostres tasques al Serruig de Moixent.

El diumenge 24, i desconeixent la localització de la cova del Serruig de Llevant, que era el nostre principal objectiu en aquesta primera presa de contacte en la zona, ens vam dedicar a localitzar la cavitat. Com que teníem algunes referències d'antics espeleòlegs ontinyentins sobre la cavitat, i amb l'ajuda d'un veí de Moixent, vam poder localitzar –no amb certa dificultat, per culpa de la malesa- la cova. Des de la mateixa cova, i remuntant el llit del barranc on es

troba, vam poder agafar un itinerari més còmode i ràpid fins al nostre vehicle. Deixant l'exploració de la cavitat per al dia següent, vam tornar cap a Ontinyent.

Ja el dia següent, dilluns 25 de maig, vam iniciar l'exploració de la cova del Serruig de Llevant. Aquesta cavitat en els primers anys de la dècada dels 90 del passat segle va ser objecte d'un complet treball per part d'espeleòlegs ontinyentins, que incloïa la topografia de la cova. Tant en el treball, com en la pròpia topografia, els exploradors deixaven entreveure algunes incògnites en la cavitat. Amb més de 200 m de desenvolupament topografiat, i amb una fondària d'uns -80 m, la cova del Serruig de Llevant, era com a poc un objectiu amb un gran interès de treballar per nosaltres.

El nostre objectiu principal en la cavitat en aquesta jornada, era la de realitzar una exhaustiva revisió de la mateixa, així com una actualització de la topografia. Utilitzant una visió actual de l'exploració espeleològica, esperaven poder augmentar tant el desenvolupament com la profunditat d'aquesta cavitat. En aquesta primera jornada en la cavitat es van instal·lar els pous d'accés a la zona més profunda de la cavitat. En arribar al punt més profund conegut de la cova, vam començar la revisió de tots els indrets, així com la topografia. Completant un ampli sector de la cavitat, on predominen les sales amples i còmodes, vam deixar l'exploració fins al proper cap de setmana, sortint a l'exterior i finalitzant així la jornada.

Petit rierol que hi ha que creuar per tal d'accedir a la Cova del Serruig de Llevant en Moixent.

Exploracions en el Serruig de Moixent (30-5-2020)

El dissabte 30 de maig, i encara amb restriccions de moviment per la pandèmia de la Covid-19 vigents, vam tornar a la serra del Serruig de Moixent per tal de continuar amb les exploracions en la Cova del Serruig de Llevant. En aquesta jornada vam poder revisar el sector més al nord

de la cavitat. Descendint un P-15 fins a la seva estreta base, vam poder forçar diferents passos estrets que lamentablement no van donar resultats positius. Cal destacar en aquest sector de la cavitat l'elevat grau de filtracions que hi vam trobar. Després de revisar exhaustivament, i topografiar tot aquest P-15, i els seus indrets, vam remuntar fins al corredor ascendent on es troba l'entrada d'aquesta vertical. Prop d'aquesta entrada, i en entreveure una possible continuació en altura, vam realitzar una petita escalda fins a un repeu. Des d'aquest repeu, i forçant una estretor entre blocs, vam accedir a una estància on ens esperàvem dues possibilitats de continuació.

La primera d'aquestes incògnites, i després de baixar un petit pou d'uns 5 metres, ens va permetre arribar a una allargada estància sense continuació. La segon opció de continuació, i remuntant en oposició per una estreta esclatxa ens va situar en un gran caos de blocs proper a la base del primer pou de la cavitat, connectant així dos sectors de la cova. Aquest sector explorat, pareix ser inèdit, tant per l'absència de senyals d'anteriors exploradors com per no estar representat en la topografia antiga, encara que en ella es podia intuir la connexió realitzada per nosaltres.

En topografiar aquest sector, vam iniciar l'ascens cap a l'exterior revisant tots els indrets. En un lateral del segon pou de la cavitat, vam intuir una clara continuació de la fractura, encara que summament estreta. Instal·lant un passamans de seguretat, vam accedir a una rampa d'enderrocs que ens va permetre assolir una estància de grans dimensions, on les alçades ens van impressionar, ja que la tònica de la cavitat canviava radicalment. Suposant que ens trobàvem en el sector superior reflectit en la topografia que van realitzar els antics exploradors, però, que havíem arribat a ell per altra banda de la fractura, vam posposar la revisió d'aquest sector per a la pròxima jornada.

Capçalera del pou d'entrada a la Cova del Serruig de Llevant.

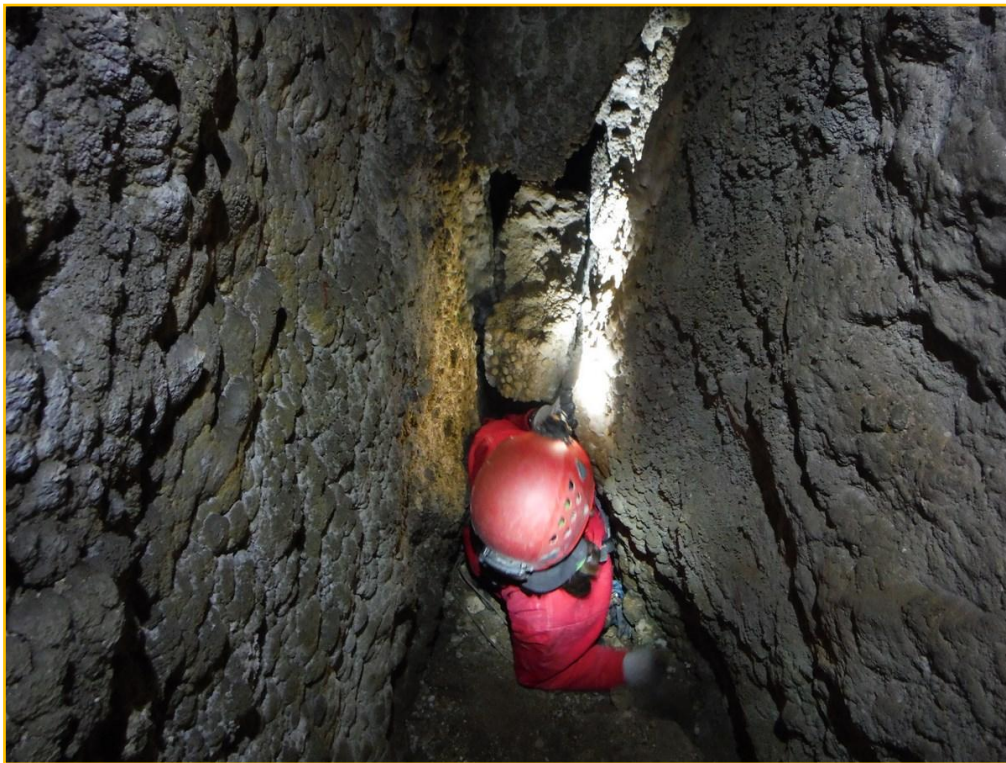
Exploracions en el Serruig de Moixent (6-6-2020)

El dissabte 6 de juny -i obligats novament per les restriccions a no poder anar a les nostres zones d'exploració habituals- ens vam dirigir de nou cap a la Cova del Serruig de Llevant en Moixent. En aquesta cavitat, i després de dedicar dos jornades a les tasques de revisió i re-exploració, ens trobàvem en el nivell intermedi de la mateixa, on la cavitat guanya volum en galeries de caràcter horitzontal.

En aquesta jornada vam poder recórrer tot aquest tram de galeries. En elles vam trobar diferents indrets amb possibles continuacions. Arribant al final de les galeries, on l'elevació del sostre a gran altura ens invitava a realitzar en un futur una interessant escalada, vam poder trobar un petit i estret pou. Després del seu descens vam comprovar com es tancava sense oferir cap possibilitat de continuació.

Després d'aquest incòmode descens, i en observar com en altura i forçant una severa estretor la cavitat podria continuar, vam dedicar les nostres energies a forçar el citat pas. Finalment, i amb molt d'esforç, vam poder accedir a una estància ascendent. Aquesta, col·lapsada completament per grans blocs no oferia cap continuïtat. Topografiant tot aquest sector, i marcant diferents incògnites vam retornar a l'inici de les galeries.

De camí al sector inicial d'aquest sector intermedi, vam trobar una interessant fractura de caràcter vertical, però, que caldria de la seva desobstrucció per tal de poder explorar-la. Deixant aquesta tasca per altra jornada, vam continuar amb l'exploració. Situats en la sala de més volum, i punt per on vam connectar des d'un dels pous de la cavitat, vam iniciar l'ascens cap a l'exterior, topografiant fins a l'entrada de la cavitat. Així amb diferents incògnites, i encara un fum de feina que realitzar en la cavitat, vam donar per conclosa la jornada.

Forçant una estretor en el sector intermedi de la Cova del Serruig de Llevant.

Exploracions en el Serruig de Moixent (13-6-2020)

El dissabte 13 de juny de nou, vam dedicar els nostres esforços a continuar amb els treballs en la Cova del Serruig de Llevant en Moixent. Reprenen les tasques des d'on les vam deixar l'anterior jornada, vam poder explorar diverses incògnites. Totes aquestes incògnites ens van oferir algun resultat, augmentant progressivament el desenvolupament de la cavitat.

La primera de les incògnites explorades es tractava d'un pou vertical que vam poder tantejar en l'anterior jornada en la cavitat. Sent necessari desplaçar un gran cudol per poder realitzar el descens i forçar el pas. Realitzant una instal·lació en altura per poder realitzar un contrapès per poder moure el cudol en qüestió, vam iniciar aquesta tasca. Sense massa dificultat –però, si amb certa complexitat- vam poder desplaçar el gran cudol, deixant lliure el pas. Una volta assegurat el descens, vam poder comprovar com la vertical des pres d'uns 10 m de descens es tornava impenetrable. Donant per finalitzada l'exploració d'aquesta incògnita, ens vam dirigir cap a un altre objectiu.

El següent objectiu de la jornada es trobava en el sector inicial de les galeries horitzontals d'aquest nivell intermedi de la cavitat. La incògnita a explorar inicialment es desenvolupava en una perillosa i caòtica estància, on vam tindre que progressar entre inestables blocs. Aquesta progressió entre blocs ens va permetre accedir a una galeria descendent. Aquesta galeria en contínua progressió descendent, finalitza en una petita vertical. El descens d'aquesta vertical, ens va situar en una fractura, on després de sortejar en oposició diferents desfonaments vam poder connectar en una de les sales de la zona profunda de la cavitat, realitzant un nou curtcircuit en la cavitat.

Topografiant tot aquest nou sector vam remuntar cap a l'exterior fins a la capçalera del segon pou de la cavitat. En aquest punt, i després d'una petita escalada, vam poder accedir a una sala de mitjanes dimensions. Des d'aquesta estància, i mitjançant un pou d'uns 10 m vam poder connectar de nou amb la zona de galeries del sector intermedi de la cavitat. Amb l'exploració, i posterior topografia de tot aquest sector vam donar per conclusos els treballs en aquesta jornada.

Exploracions en el Serruig de Moixent (28-6-2020)

El diumenge 28 de juny, i ja amb certa normalitat, vam poder tornar a la Cova del Serruig de Llevant en Moixent. Les exploracions en la cavitat en aquesta jornada tenien com a objectiu el descendir per la via lateral reflectida en l'anterior topografia, i que segons els antics exploradors connectava amb el sector intermedi de la cavitat. En el cas de ser així, possiblement les tasques en la cavitat finalitzarien en aquest dia.

Després de recórrer el curt tram de barranc que separava el nostre vehicle de la cova, amb les temperatures arribant a ser ja agobiants, vam arribar a la cavitat que ens va rebre amb la seva forta i gelada corrent d'aire. Ja en l'interior vam iniciar el descens de la rampa lateral al pou d'entrada. Aquesta rampa –com vam poder comprovar- no es altra cosa que l'extrem més oposat de la paret del propi pou, que perd verticalitat i finalment connecta am el sector intermedi. Pareixia que les tasques en la cavitat arribaven a la seva fi.

Però, res més lluny de la realitat. En entreveure per una escletxa ascendent la possibilitat de continuar, vam realitzar una fàcil instal·lació i vam poder superar un tram descompost. Deixant arriere aquest sector inicial vam poder continuar en horitzontal, i transitant còmodament per

galeries de mesures acceptables. De tant en tant, aquestes galeries es desfonaven en pous verticals d'uns 15 m, que després de la seva exploració constatarem que connectaven amb el sector intermedi de la cavitat.

Finalment, i després d'haver instal·lat un passamans ascendent en l'extrem més occidental d'aquestes galeries, un problema amb el trepant, va fer que tinguérem que retirar-se en aquesta ocasió, deixant per a altra jornada la continuïtat de la exploració. En tornar cap l'exterior, vam aprofitar per realitzar unes grimpades en la zona d'entrada per comprovar les possibilitats en aquest sector. Arribant a una saleta de sostre baix, i on diverses gateres ens invitaven a continuar, vam finalitzar la jornada.

Petita saleta en el sector inicial de la Cova del Serruig de Llevant. En aquest sector encara resten varies incògnites per explorar.

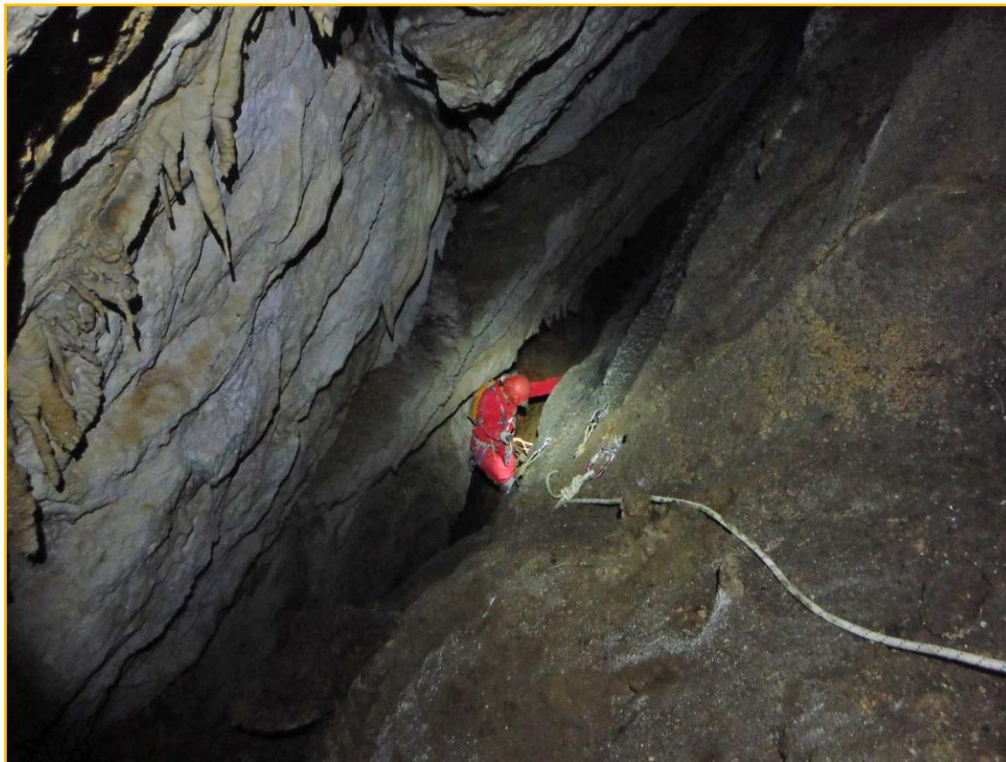
Exploracions en el Serruig de Moixent (9-8-2020)

El diumenge 9 d'agost -i amb una onada de calor imperant a tot el territori- vam decidir tornar a la Cova del Serruig de Llevant de Moixent per continuar amb les nostres tasques d'exploració en la mateixa. L'aproximació a la cavitat des del nostre vehicle és de poc més de 15 minuts, la qual cosa fa que siga una cavitat ideal per aquesta època de l'any.

Com sempre, la cova ens va rebre amb la seva forta i gelada corrent d'aire que expulsa a l'exterior. Ja en l'interior ens vam dirigir cap al nostre objectiu, que no era altre que el final del passamans ascendent que vam realitzar en l'anterior jornada en la cavitat. Finalitzant aquest passamans en una plataforma ampla i amb clara continuació en altura, se'ns sumava un altra incògnita en aquesta cavitat, on el desenvolupament topografiat per nosaltres a hores d'ara s'apropa als 600 m. Després de estudiar bé per on deuriem d'atacar aquesta escalada en la

pròxima jornada d'exploració en la cavitat, ens vam dirigir a un altre sector de la cavitat. Aquest situat en un extrem de la base del primer pou, estava pràcticament explorat en la seva totalitat, encara que restava topografiar-lo.

Realitzant la topografia d'aquest sector, i descartant diversos passos estrets, que ens conduïen de nou a zones conegudes, vam finalitzar la jornada en la cova, sortint a l'exterior quan encara el sol pegava de valent.

Passamans ascendent que va donar accés a una nova incògnita en la Cova del Serruig de Llevant.

Espeleologia en Cantàbria (9-10-2020)

Aprofitant el llarg pont festiu del 9 d'octubre, ens vam desplaçar cap a Cantàbria per tal de realitzar diferents activitats espeleològiques. L'adversa meteorologia que vam tindre totes les jornades que vam estar a la zona, va condicionar sobre manera les activitats. El dissabte 10 d'octubre, i amb una forta pluja, vam desistir de fer l'activitat programada per aquest dia, ja que es tractava de realitzar la travessia Rubicera – Mortero, i el transit pel sector actiu de la cavitat no es presentava gens segur amb unes condicions tant desfavorables.

Així que vam decidir realitzar la travessia Narizon-Palomas en Castro-Urdiales. La travessia va resultar ser un petit recorregut subterrani de poc més de tres hores, i escassa dificultat. Tant sols les boniques formacions que trobem al llarg del recorregut, així com l'arribada al riu son la nota destacable d'aquesta travessia.

Per al diumenge 11 d'octubre, i encara que el fred i l'aigua eren presents, vam decidir realitzar l'activitat programada, la travessia Torca Fría – Cueva del Lobo. La llarga aproximació fins la boca superior del sistema, se'ns va fer dura ja que vam arribar a ella mullats i congelats. Tal

era el fred que vam agafar, que en les primeres instal·lacions casi no podíem realitzar el nus en la corda per al descens. Ja una vegada en el interior del sistema, i en recórrer els llargs meandres que caracteritzen a aquesta cavitat, vam anar recuperant-se. En poc més de cinc hores vam sortir a l'exterior, finalitzant l'activitat en l'espectacular bosc on es troba Cueva del Lobo. Amb la realització d'aquesta última travessia, vam concloure les activitats en Cantàbria, desitjant això sí, el tornar el més aviat possible.

Pou d'entrada a Torca Palomas, que prèviament s'ha d'instal·lar per tal de poder realitzar la travessia.

Jornada d'iniciació en la Sima Gran d'Ontinyent (24-10-2020)

El dissabte 24 d'octubre vam realitzar una jornada d'iniciació a l'espeleologia. Com ve sent habitual en nosaltres, la cavitat escollida per a que el nostre nou company s'iniciés, va estar la Sima Gran d'Ontinyent.

L'activitat es va desenvolupar sense cap contratemps, gaudint el nostre nou company en tot moment, tant de les sensacions com de les tècniques pròpies de l'espeleologia vertical.

Visitada la cavitat en la seva totalitat, i amb un petit reportatge fotogràfic per al record, vam sortir cap a l'exterior, finalitzant la jornada d'iniciació.

El nostre nou company baix una de les formacions més característiques de la Sima Gran, si no la que més.

La Llenca del Serrano, Tous (7-72-2020)

Després de la jornada d'iniciació que vam realitzar en la Sima Gran d'Ontinyent, i amb el nostre nou company amb el cuquet demanant-li de nou descendir al subsòl, ens vam dirigir cap a la població de Tous per tal de visitar la famosa cavitat La Llenca del Serrano.

Amb un nivell tècnic molt baixet, però, alhora amb unes característiques pròpies que fan d'aquest avenc un dels més bonics del País Valencià, va produir en el nostre company més novell, les sensacions que esperàvem, les mateixes que ja fa llurs anys vam tindre nosaltres al visitar per primera vegada aquesta cavitat.

Gaudint d'una tranquil·la jornada d'espeleo, vam finalitzar la jornada planificant ja la pròxima aventura per al nostre nou company.

El nostre nou company, Aitor, a punt de començar el descens en la Llenca del Serrano.

Publicacions 2020

Al llarg d'aquest 2020, també –i com be sent habitual- des de la nostra entitat s'ha impulsat diferents projectes de publicacions. En aquesta ocasió centrats en les tasques d'exploració que vam efectuar en la zona de la serra del Capurutxo en la Font de la Figuera. Aquest paratge va ser la nostra zona de treball des de l'any 2014 fins al 2018. També la publicació de les nostres activitats i exploracions, així com la informació de les mateixes en la nostra web i blog son una constant.

Cova Santa, presentació de la nova topografia.

En l'any 2014, el Club d'Espeleologia l'Avern va iniciar les tasques d'exploració i estudi de les cavitats existents en la serra del Capurutxo, en La Font de la Figuera. Fins al passat 2018, on es van finalitzar les nostres tasques en la zona, s'han aconseguit estudiar i catalogar un total de 11 cavitats. Les troballes efectuades en aquestes cavitats amb caràcter purament espeleològic han estat modestes, sent les troballes de caràcter arqueològic les més importants.

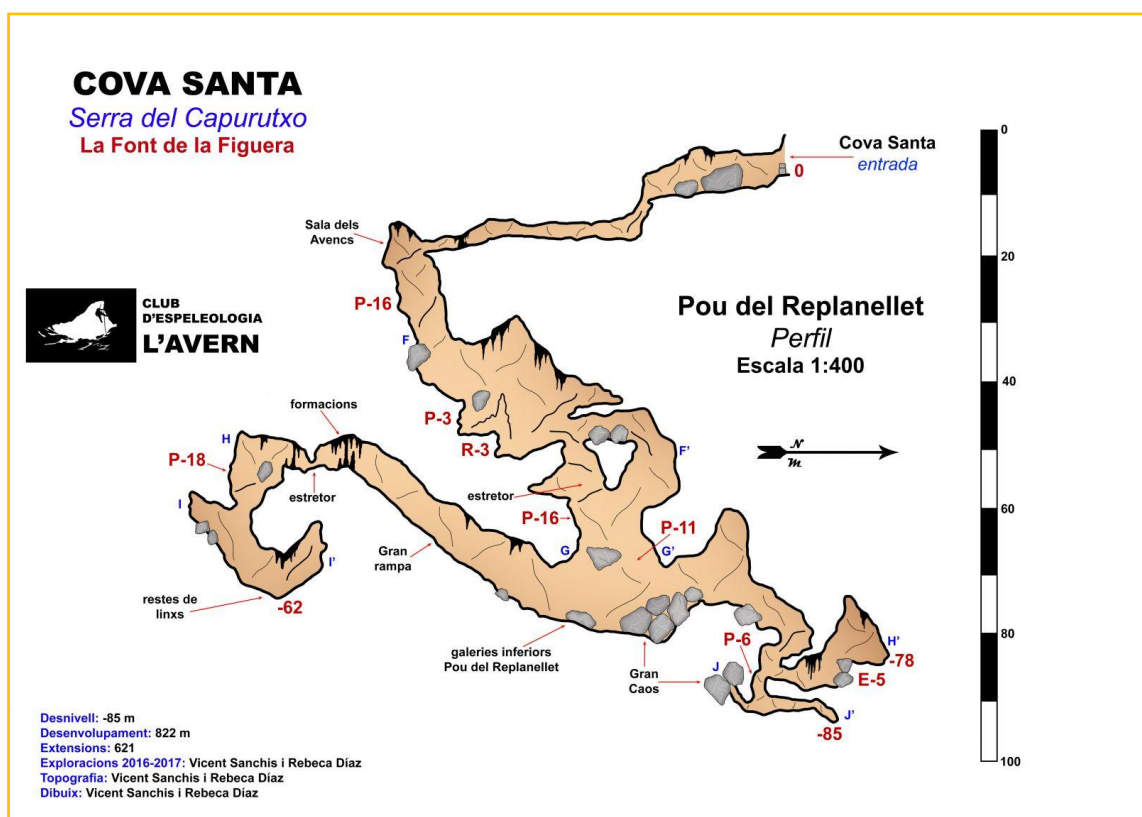
En cadascuna de les cavitats es va realitzar una minuciosa revisió, per tal de descartar qualsevol possible continuació, i una topografia totalment actualitzada.

Sens dubte de totes les cavitats estudiades, la de més importància, i on les troballes van ser més rellevants, va ser la Cova Santa. Aquesta clàssica cavitat valenciana, ben coneguda pel col·lectiu espeleològic, ha estat la que més indrets i sorpreses ens ha aportat.

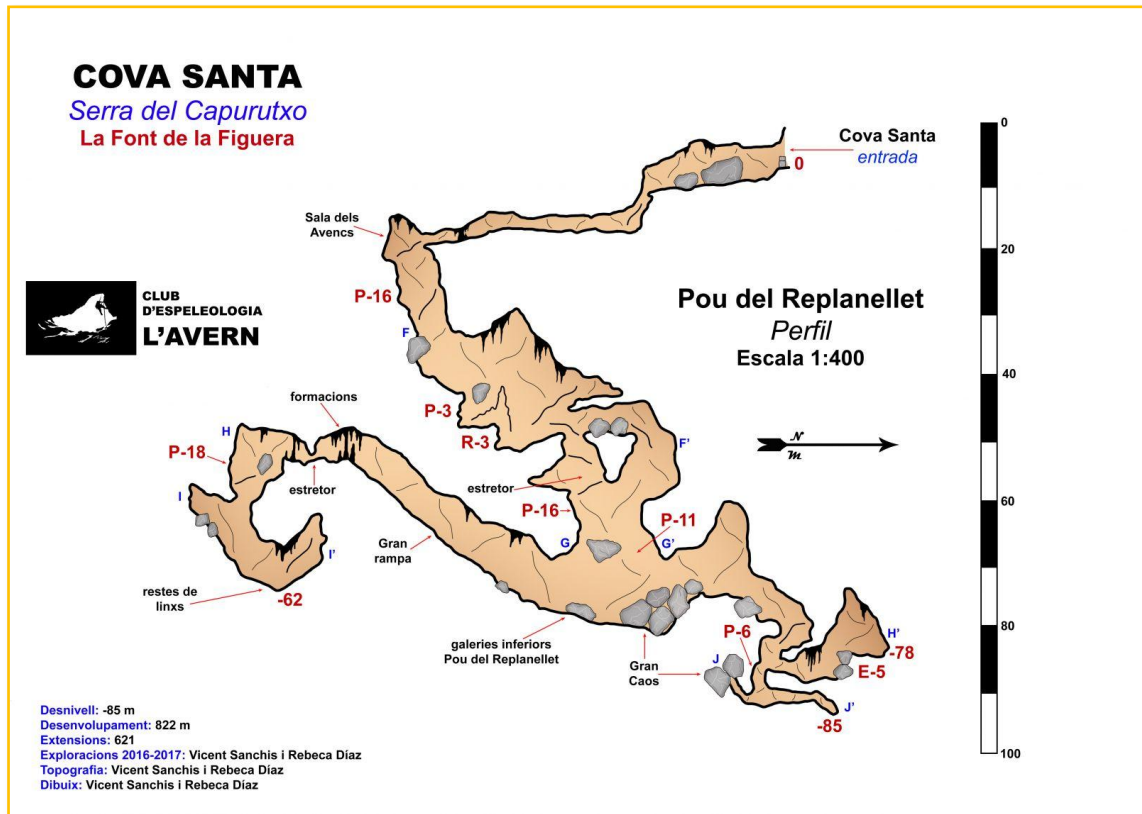
Com avanç de les nostres tasques, i dels resultats de les mateixes, ens complau compartir amb tot el col·lectiu la nova topografia realitzada pels nostres companys, Vicent Sanchis i Rebeca Díaz de la Cova Santa. En la mateixa, es poden veure els nous indrets explorats (Pou Inesperat, Escalada Tòxica, etc...) durant els nostres treballs en la cavitat. També en aquesta nova topografia, hem volgut restablir els topònims originals dels dos pous que trobem al interior de la cova. Els quals van ser atorgats pels primers exploradors en l'any 1956 del passat segle, que posteriorment, i mitjançant diverses publicacions i topografies posteriors, van ser substituïts per altres. També cal assenyalar, que en aquesta nova topografia, apareix la connexió de la Cova Santa amb la Cova del Triangle. Dita connexió, va ser efectuada ja en les primeres exploracions a la cavitat, però, que no havia estat representada mai en les topografies posteriors.

Esperem que la nostra aportació al coneixement de la Cova Santa, i de les altres cavitats de la serra del Capurutxo, servisquen per protegir i conservar aquest patrimoni natural.

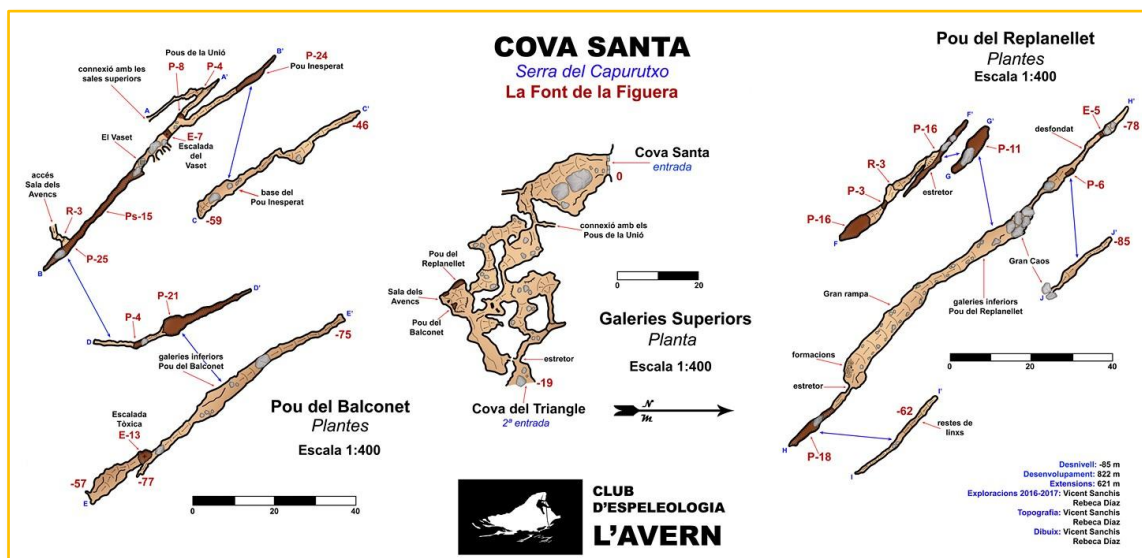
Topografia Pou del Balconet (Perfil)

Topografia Pou del Replanellet (Perfil)

Topografia Cova Santa (Plantes)

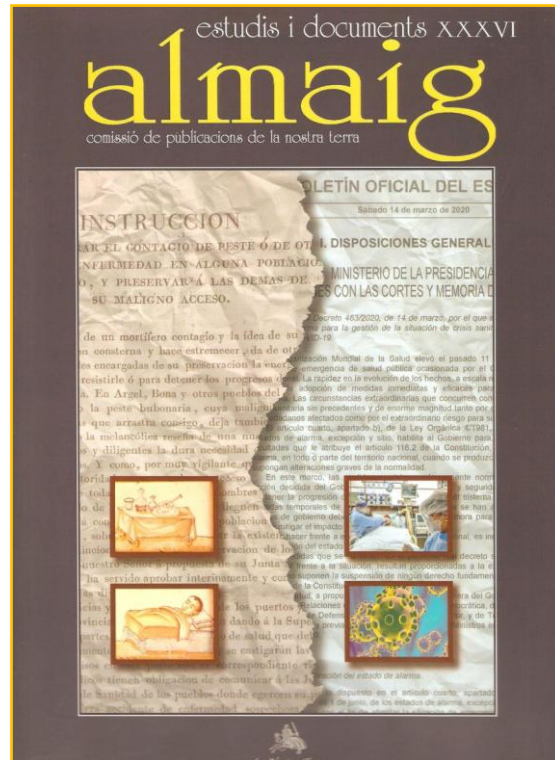
Almaig 36, nova publicació.

El passat mes de desembre veia la llum el darrer numero de la revista Almaig, Estudis i Documents. En un any on –a causa de la pandèmia mundial que hem patit i patim- la majoria de coses en tots els àmbits de la vida s'han aturat, retrasat o simplement anul·lat, es un veritable mèrit que l'Associació La Nostra Terra, responsable d'aquesta publicació, haja aconseguit portar endavant i editar el numero 36 d'aquesta revista.

En aquest darrer numero de la revista Almaig podrem trobar diferents articles d'allò més interessants. Historia, etnologia, arqueologia, espeleologia, etc...amb un eix central que és l'actual pandèmia, i les passades que hem patit en el nostre territori, fan d'aquest Almaig 36 un document imprescindible en l'època actual.

Per part nostra, des del Club d'Espeleologia l'Avern ens complau anunciar al col·lectiu que en aquest Almaig 36, s'ha publicat el complet treball que els nostres companys Vicent Sanchis i Rebeca Díaz van realitzar sobre les cavitats en la serra del Capurutxo de La Font de la Figuera. Aquest treball abasta, tant l'estudi i exploració de les cavitats catalogades, com diferents estudis geològics e històrics, completant un article que compta amb la topografia de cadascuna de les cavitats presentades.

Sabedors que aquesta revista -d'edició local i comarcal- difícilment arribarà a gran part del col·lectiu espeleològic valencià, l'article, Exploracions en la serra del Capurutxo. La Cova Santa i altres cavitats de La Font de la Figuera. Pròximament es vorà publicat en la revista Lapiatz que edita la Federació d'Espeleologia de la Comunitat Valenciana, i de pròxima edició.

Portada de la revista Almaig 36.

www.espeleoavern.es

exploracionesenportudera.blogspot.com